

Přednáška
Evropská Studia
2006

JUDr. Kateřina Ronovská, Ph.D.

NEZISKOVÉ PRÁVNICKÉ OSOBY

Osnova:

1. Opakování
2. Členění právnických osob
3. Neziskové právnické osoby – soukromoprávní

Opakování I..

- *Co si můžeme představit pod pojmem právnická osoba?*

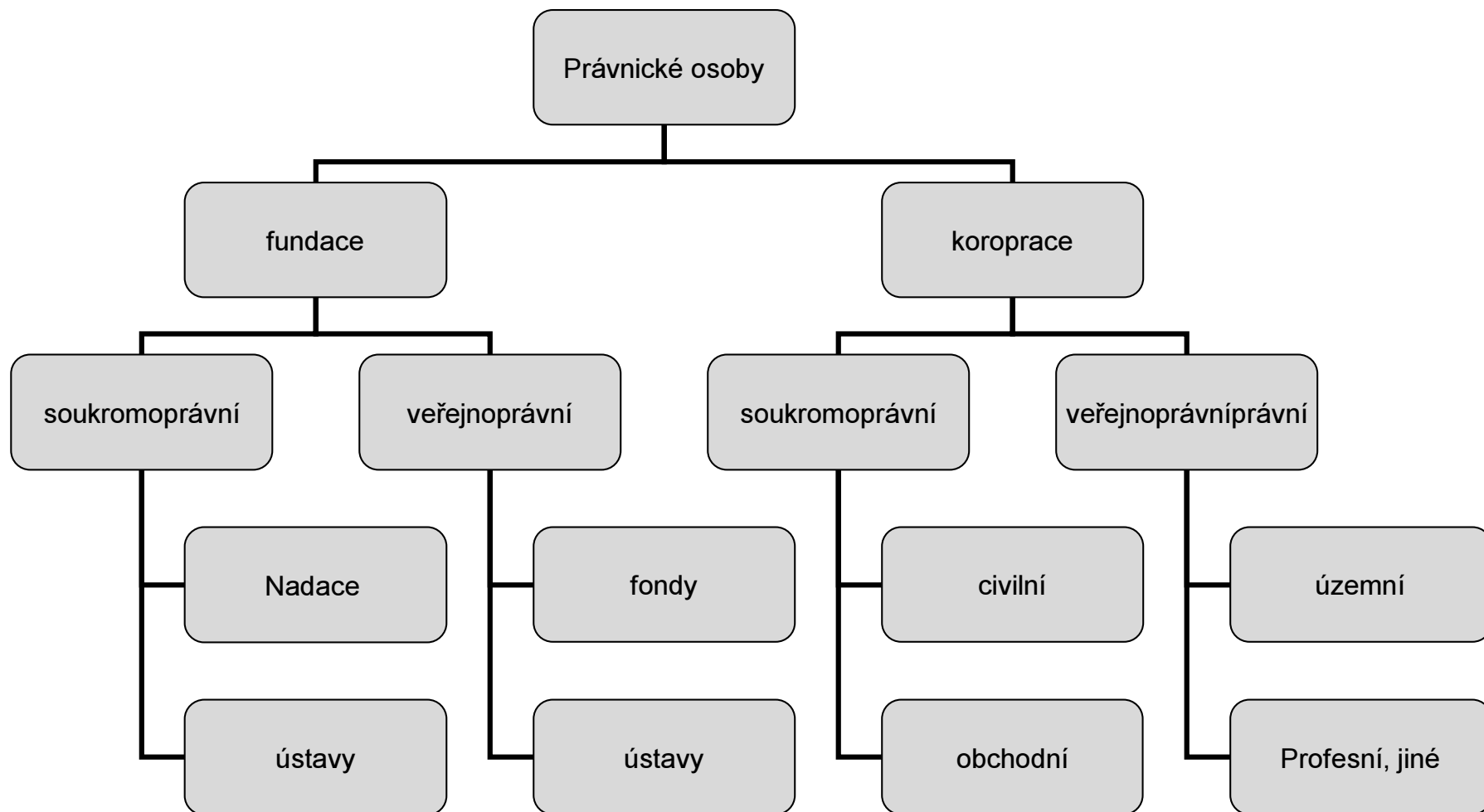
Současné platné právo, nejen české, ale ani právo dalších evropských zemí, nenabízí zákonnou definici tohoto institutu a neobsahuje

Česká právní věda i praxe vycházejí především z pozitivistické teorie fikce pohlížející na právnickou osobu jako na pouhou juristickou fikci, jež nemá oporu v reálném světě.

Opakování II.

- **V právních předpisech soukromého práva v Česku i v dalších evropských zemích platí *numerus clausus* právnických osob.**
- **Tato typizace právních forem slouží především k ochraně práv třetích osob a osob zúčastněných.**

Členění právnických osob

Členění právnických osob I.

1. dle charakteristiky faktického základu právnické osoby

- nadace (fundace)
- korporace

Rozdíl mezi korporací a nadací lze spatřovat mimo jiné v tom, že korporace je samosprávná instituce nadaná vlastní vůlí, na rozdíl od nadace, která je závislá na vůli třetí osoby – zakladatele (zřizovatele), který již zpravidla nemá po vlastním vzniku nadace možnost zasahovat do jejího právního života.

Členění právnických osob II.

2. dle právního důvodu jejich vzniku a zaměření jejich činnosti

- **právnické osoby veřejného práva**
- **právnické osoby soukromého práva**

Členění právnických osob

3. dle účelu (cíle) založení právnických osob

- **za účelem hospodářským – dosažení zisku**
- **za účelem jiným než hospodářským**

Nezisková právnická osoba soukromoprávní

- Základní charakteristika:
  - založená za jiný účelem než je podnikání
  - Má buď personální nebo majetkový základ
  - vyvíjí veřejně či vzájemně prospěšnou činnost
  - jsou odděleny od státu
  - mají většinou dobrovolný charakter
  - mají určitou organizační strukturu
  - jsou vybaveny mechanismy umožňujícími kontrolu vlastní činnosti
  - mají určitou organizační strukturu
  - jsou vybaveny mechanismy umožňujícími kontrolu vlastní činnosti
  - uplatňují zvláštní způsob financování (včetně určitých daňových výhod)

Nejdůležitější charakteristický znak

je skutečnost, že nerozdělují dosažený zisk,
ale užívají jej pro plnění veřejně nebo
vzájemně prospěšných účelů

Soukromoprávní neziskové korporace

Je samosprávnou institucí, ve které dochází ke spojení více osob za určitým společným účelem (cílem)

1. V režimu občanskoprávním (tam, kde je subsidiárně použitelná obecná. úprava zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku)
  - zájmová sdružení právnických osob (§20f a násl. obč. zák.)
  - spolky včetně odborových organizací (zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů)
  - organizace s mezinárodním prvkem (zákon č. 116/1985 Sb., o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem v Československé socialistické republice)
  - politické strany a politická hnutí (zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích),
  - církve a náboženské společnosti (zákon č. 4/2002 Sb., o právním postavení církví a náboženských společností).
  - společenství vlastníků jednotek (§ 9 a násl. zákona č. 72/1994 Sb., zákona o vlastnictví bytů)

Soukromoprávní neziskové korporace

2. V režimu obchodně právním (dle § 56 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník)
- Společnost s ručením omezeným
  - Akciová společnost
  - Družstvo

Mohou být založeny za jiným účelem než podnikáním

Soukromoprávní neziskové fundace

Podstatu nadace tvoří určitý majetkový substrát, sloužící předem určenému účelu.

NADACE:

Nadace, nadační fondy (dle zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech)

ÚSTAVY:

Obecně prospěšná společnost (dle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech)

Fondy veřejného práva

- *Fond národního majetku* (zákon č. 171/1991 Sb., o Fondu národního majetku České republiky)
- *Pozemkový fond České republiky* (zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky)
- *Státní fond životního prostředí* (zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky)
- *Státní fond kultury České republiky* (zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky)
- *Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie* (zákon č. 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie)
- *Fond dětí a mládeže* (zákon č. 113/1993 Sb., o Fondu dětí a mládeže České republiky).

Ústavy veřejného práva

- Česká televize (zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi)
- Český rozhlas (zákon č. 484/1991 Sb. o Českém rozhlase),
- Česká tiskový kancelář (zákon č. 517/1992 Sb., o České tiskové kanceláři)
- Další subjekty (příspěvkové organizace) v režimu zákona č. 218/2000 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v ČR - rozpočtová pravidla republiky a zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních orgánů.